

SUOMALAISEN RATSUPONIN (SRP) JALOSTUSOHJELMA

Selitykset käytettävistä termeistä:

Kantakirja	<i>Entinen hevosten perusrekisteri. Hevonen ilmoitetaan merkittäväksi kantakirjaan 1 kk kuluessa syntymästään ja merkitään kantakirjaan tunnistuksen jälkeen, viimeistään vuoden kuluessa syntymästä.</i>
Jalostusarvostelu	<i>Entinen kantakirjaus. Jalostusarvostelussa tammat ja oriit arvioidaan jalostuseläiminä niiden suorituskyvyn mukaisilla jalostussuunnilla ja merkitään jalostusluokkiin. Jalostusarvostelu tehdään ensin yksilötulosten perusteella ja myöhemmin jälkeläistulosten perusteella.</i>
Tunnistusasiakirja	<i>Hevospassi tai rekisteritodistus, jossa on hevosen tunnistetiedot.</i>
Tunnistus	<i>Tunnistetietojen kirjaus, mikrosirun asentaminen ja tunnistusasiakirjan myöntäminen.</i>

Sisällysluettelo

SUOMALAISEN RATSUPONIN (SRP) JALOSTUSOHJELMA	1
1. Suomalainen ratsuponi (SRP)	3
2. Jalostustavoite ja rotumäärittely.....	3
3. Jalostusohjelman maantieteellinen alue.....	3
4. Hyväksytyt ja tunnustetut kantakirjat	4
5. Hevosten tunnistaminen	5
5.1. Hevosen syntymän ilmoittaminen, tunnistaminen ja hevospassi	5
5.2. Tietojen kerääminen ja käyttäminen.....	6
6. Suomalaisen ratsuponin kantakirja	7
6.1. Kantakirjaan merkitseminen	9
7. Suomalaisen ratsuponin jalostusarvostelu ja nuorten hevosten arvostelu	11
7.1. Oriiden arvostelu	12
7.2. Terveysominaisuudet	19
7.3. Tammojen arvostelu.....	22
7.4. Varsojen ja nuorten hevosten arvostelu sekä nuorten hevosten testit.....	23
7.5. Jälkeläisarvostelu	24
7.6. Suoritusluokkavaatimukset	26
8. Oriin ja tamman siitokseenkäyttö	28
8.1. Orilisenssi.....	28
8.3. CEM- ja EVA- testit.....	28
8.4. Sperman tuonti ja vienti	28
8.5. Astutusikä	29
8.6. Tamman astuttaminen isommalla oriilla.....	29
9. Alkionsiirto ja kloonaukset	29
10. Ratsu- ja ponivaliokunta ja näyttelyn arvostelulautakunta.....	29
11. Menettelytapaohjeet.....	29

1. Suomalainen ratsuponi (SRP)

Suomalainen ratsuponi on SRP-kantakirjaan merkitty ratsuponi, joka polveutuu koti- tai ulkomaisista rotu- tai ratsuponilijoista. Suomalaisen ratsuponin jalostus pohjautuu kotimaiseen hevoskantaan, jonka jalostusmateriaalia täydennetään käyttämällä yksilöitä muista eurooppalaisista kantakirjoista (kappale 4).

2. Jalostustavoite ja rotumäärittely

Tavoitteena on tuottaa kansainvälisesti tunnustettuja ja tunnettuja lähellä kunkin kategorian enimmäissäkäkorkeutta olevia terveitä, suorituskkyisiä poneja, jotka luonteensa, rakenteensa ja liikkeidensä puolesta sopivat lapsille kaikkiin ratsastuksen lajeihin.

Tarkempi kuvaus suomalaisesta ratsuponista:

Säkäkorkeus lähellä maksimia 147 cm

Väri Kaikki värit sallittuja

Tyyppi Suomalainen ratsuponi on elegantti, ryhdikäs ja suurilinjainen. Sillä on kuiva pää, sopusuhtainen rakenne, hyvä lihaksisto ja hyväasentoiset jalat. Sillä on selvä sukupuolileima.

Rakenne Suomalainen ratsuponi on kevytrakenteinen ja sopusuhtainen. Sillä on pitkä niska ja hyvin liittyvä kaula, hyvin asettunut lapa, hyvä satulansija, riittävä rungon syvyys ja leveys, vahva selkä ja lanne sekä pitkä lihaksikas lautanen. Reisi on vahva ja takaosan kulmaukset ovat hyvät. Rungon pitää olla selkeästi jaettavissa etu-, keski- ja takaosaan. Jalat ovat selväpiirteiset ja hyväasentoiset. Niissä on hyvä luusto ja riittävän suuret ja kuivat nivelet ja hyvät kaviot.

Liikkeet Liikkeen pitää käynnissä olla irtonainen ja energinen. Ravissa ja laukassa liike on kevyt, jänkevä ja elastinen ja hevosen tulee kantaa itsensä hyvässä tasapainossa.

Askellajit Perusaskellajien tulee olla puhtaat, tarmokkaat, tahdikkaat, matkaavoittavat ja puhtaat (käynti nelitahtinen, ravi kaksitahtinen ja laukka kolmitahtinen). Käynti irtonainen ja elastinen, poljennan tarmokas ja liikkeen tulee mennä rungon läpi. Ravissa ja laukassa liike on kevyt, elastinen ja lennokas ja liitovaiheen tulee näkyä selvästi. Hevosen tulee kantaa itsensä ryhdikkäänä ja hyvässä tasapainossa. Lavan tulee olla irtonainen, selän joustava ja takaosan työnnön tulee olla hyvä.

Hyppääminen Hevosen tulee hypätä mielellään, olla eteenpäinpyrkivä ja samanaikaisesti sekä varovainen että rohkea. Sillä tulee olla suuri hyppykapasiteetti. Liikkeen sujuvuuden ja laukan rytmin tulee säilyä koko hypyn ajan.

3. Jalostusohjelman maantieteellinen alue

Jalostusohjelman maantieteellinen alue tarkoittaa sitä aluetta, jolla kantakirja voi toteuttaa sen jalostusohjelmaa. Toiminta-alueella syntyvät ratsuponivarsat voidaan merkitä Suomen Hippoksen ylläpitämään SRP-kantakirjaan kasvattajan niin anossa, mikäli ne täyttävät kantakirjan vaatimukset. Suomen Hippos voi järjestää toiminta-alueella jalostusarvosteluja. Suomalaisen ratsuponin, SRP, jalostusohjelman toiminta-alueena on Suomi.

4. Hyväksytyt ja tunnustetut kantakirjat

Suomalaisen ratsuponin (SRP) kantakirjaan hyväksytään suomalaisten ratsuponien lisäksi myös hyväksyttyihin ja tunnustettuihin kantakirjoihin merkityt hevoset ja ponit tietyin ehdoin, jotka kuvattu alla. SRP- kantakirja luetaan hyväksytyksi kantakirjaksi.

Hyväksyttyihin kantakirjoihin merkityt hevoset ja ponit voidaan ottaa SRP-kantakirjaan jalostusarvostelun kautta ja niiden jälkeläiset hyväksytyn kantakirjan jalostusluokkaan merkitystä isästä voidaan merkitä kantakirjaan ehtojen täytyessä. Hyväksytyistä kantakirjoista otetaan yksilöt, joiden polveutuminen myös palaa hyväksyttyihin kantakirjoihin neljän sukupolven kuluessa. Hyväksytyssä kantakirjassa jalostusluokkaan tai vastaavaan merkitty ori on hyväksytty jalostusluokkaan myös SRP-kantakirjassa. SRP kantakirjaan merkitsemisestä on kerrottu tarkemmin kappaleessa 6. Tarkemmat ehdot oriiden jalostuskäyttöön kappaleessa 7.

Tunnustettuihin kantakirjoihin merkityt tammat voidaan ottaa SRP-kantakirjaan hakemuksesta, mikäli niiden polveutuminen palaa hyväksyttyihin kantakirjoihin neljän sukupolven kuluessa ja tunnustettuun kantakirjaan merkityllä hevosella on kahdessa polvessa hyväksytyssä kantakirjassa jalostusarvostelussa palkitut isäoriit.

Tunnustettuun kantakirjaan merkityn oriin tulee täyttää SRP-kantakirjan pääosaston polveutumisen ehdot ja olla merkitty jalostusluokkaan hyväksytyssä kantakirjassa, jotta se voidaan hyväksyä suoraan jalostukseen SRP-kantakirjassa. Muutoin tunnustettuun kantakirjaan merkityn oriin tulee osallistua jalostusarvosteluun Oripäivillä (kappale 7).

Tunnustettuun kantakirjaan merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä kantakirjaan ehtojen täytyessä (kappale 6).

Hyväksytyt kantakirjat:

Ratsuponikantakirjat:

ruotsalainen ratsuponi
tanskalainen ratsuponi
Nederlands rijpaarden en pony stamboek (NRPS)
Nedelandse Welsh Pony & Cob Stamboek- sectie NWR
saksalainen ratsuponi
belgialainen ratsuponi
norjalainen ratsuponi
ranskalainen ratsuponi (poney francais de celle)

Täysiverirodut:

Englantilainen täysiverinen
Arabialainen täysiverinen
Angloarabialainen täysiverinen

Lämminveristen ratsuhevosien kantakirjat:

Belgian Warmblood (BWP)
Danish Warmblood (DWB)
Dutch Warmblood (KWPN: ei Gelder, Tuigpaard)

German Sport Horse (Württemberg, Bavarian Warmblood, Brandenburg Warmblood, Sachsen-Anhaltiner Warmblood, Thüringer Warmblood, Saxonian Warmblood, Zweibrücker Riding Horse)
Hannover
Hessian Warmblood
Holsteiner
Mecklenburg
Norsk Varmblod (NWB)
Oldenburg (OLD)
Oldenburg Jumping Horse (OS)
Rhenish Sport Horse
Swedish Warmblood (SWB)
Selle Français (SF)
Trakehner
Westphalian Riding Horse
Zangersheide

Lisäksi puhdasrotuiset rotuponit:

newforest
connemara
welsh (kaikki sektiot)
WPB, jos polveutuu SRP mukaisesti
dartmoor
gotlanninruss

Tunnustetut kantakirjat:

Kaikki WBFSH täysjäsenkantakirjat, yksilön polveutumisen tulee palata hyväksytyihin SRP tai rotuponikantakirjoihin

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan ei hyväksytä kylmäverisiä ponirotuja, kuten shetlanninponi, haflinger, vuonohevon, konik, huzul ja eestinhevon. Suomalaisen ratsuponin polveutuminen tulee olla neljässä polvessa hyväksyttyjä ratsu- tai rotuponirotuja.

Tunnustetut kantakirjat:

WBFSH täysjäsenkantakirjat

5. Hevosten tunnistaminen

Suomalaisen ratsuponin jalostus- ja kilpailukäyttö edellyttävät luotettavaa rekisteriä, jossa hevosen polveutumisen oikeellisuus on varmistettu sekä tunnistetiedot että omistus- ja hallintaoikeudet todennettu. Tunnistusasiakirjasta (hevospassi) määrätään Euroopan komission asetuksella.

5.1. Hevosen syntymän ilmoittaminen, tunnistaminen ja hevospassi

Syntymän ilmoittaminen

Suomalainen ratsuponivarsa on ilmoitettava syntyneeksi kuukauden sisällä syntymäpäivästä. Mikäli ilmoitus tehdään myöhemmin, peritään korotettu rekisteröintimaksu. Ponit merkitään kantakirjaan

yksilöllisellä UELN-numerolla. Ponien tunnistetiedot sekä polveutuminen tallennetaan Suomen Hippoksen ylläpitämään tietokantaan.

Varsan tunnistaminen

Varsa tunnistetaan hevospassiasetuksen mukaisesti. Varsan tunnistamisesta Suomessa vastaavat Suomen Hippoksen auktorisoimat henkilöt. Hevosjalostusliitoille tunnistamistehtävät on delegoitu yhteistyösopimuksen mukaisesti. Tunnistajien yhteystiedot löytyvät www.hevosjalostusliitot.fi.

Hevospassin myöntäminen

Varsalle myönnetään hevospassi toimitetuilla tiedoilla viimeistään vuoden kuluessa syntymästä. Mikäli toimitetut tiedot eivät ole riittävät kantakirjaan merkitsemistä varten (ehdot kappaleessa 5.1), myönnetään varsalle muun kuin rekisteröidyn hevoseläimen tunnistusasiakirja. Yksilö voidaan myöhemmin ehtojen täyttyessä nostaa kantakirjaan rotu- ja sukutiedoilla. Mikäli varsaa ei ole tunnistettu vuoden sisällä syntymästä, myönnetään sille tunnistusasiakirjan kaksoiskappale. Tunnistusasiakirjan myöntämiseksi vuoden kuluessa varsan syntymästä tulee varsan tunnistustietojen, mikrosirutuksen ja polveutumismäärityksen olla tehty viimeistään varsan ollessa 10 kk ikäinen. Mikäli hevospassin myöntämiseen tarvittavat tiedot toimitetaan myöhemmin kuin 10 kk varsan syntymästä, peritään korkein maksu hevospassin myöntämisestä. Suomalaisen ratsuponin maantieteellisellä toiminta-alueella syntyneen varsan hevospassin myöntää Suomen Hippos.

Suomen Hippos ei vastaa toisten osapuolten tekemistä virheellisyyksistä kantakirjaan merkittävien hevosten tunnistamisessa eikä polveutumisessa.

Tunnistusasiakirjan on aina kuljettava hevosen mukana. Kadonneen tai tuhoutuneen tunnistusasiakirjan tilalle Suomen Hippos myöntää hevospassiasetuksen mukaisesti hakemuksesta kaksoiskappaleen, kun alkuperäisen tunnistusasiakirjan katoamisesta on annettu luotettava selvitys ja tunnistusasiakirja on mitätöity. Tunnistusasiakirjan uusiminen aiheuttaa hevoselle teurastuskiellon komission asetuksen mukaisesti.

Jalostustodistus

Tunnistusasiakirjan liitteeksi saa Suomen Hippoksen myöntämän jalostustodistuksen II-osan (zootechnical certificate), kun ratsuponi viedään toiseen kantakirjaan merkittäväksi. Ulkomaiseen kantakirjaan merkityltä SRP-kantakirjaan merkittävältä hevoselta vaaditaan jalostustodistus.

5.2. Tietojen kerääminen ja käyttäminen

5.2.1. Henkilötietojen kerääminen ja käsittely

Suomen Hippos kerää ja käsittelee henkilötietoja hoitaessaan julkista hallintotehtävää hevosten rekisteröintiä ja passien myöntämistä varten. Tämän lisäksi Hippos kerää ja käsittelee henkilötietoja hevosten kantakirjaus- ja kilpailutoimintaa varten.

5.2.2. Tulostietojen kerääminen

Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämissä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa hevosten ominaisuuksista. Hevosten tulos- ja jälkeläistiedot ovat käytettävissä Suomen Hippoksen tietokannasta sekä muista kotimaisista ja kansainvälisistä tietokannoista. Suomen Hippos ei

vastaa toisten osapuolten tekemistä virheellisyyksistä kantakirjaan merkittävien hevosten tunnistamisessa eikä polveutumisessa.

6. Suomalaisen ratsuponin kantakirja

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan merkitään ratsuponit, jotka täyttävät asetut polveutumisvaatimukset. Suomalaisen ratsuponin kantakirja koostuu pääosastosta ja lisäosastosta (ylimääräisestä osastosta). Pääosasto jakaantuu viiteen luokkaan: perusluokka I ja II sekä jalostusluokka I, jalostusluokka II ja valio. Yksilö merkitään siihen kantakirjan luokkaan, johon se on oikeutettu.

Perusluokka I

Tullakseen merkityksi kantakirjan perusluokkaan I, SRP-kantakirjaan merkittävän ponin tulee täyttää alla mainitut ehdot.

Isän vaatimukset, kaikki ehdot tulee täyttyä:

- polveutuminen palaa hyväksytyihin kantakirjoihin 4 sukupolvessa
- merkitty vähintään jalostusluokkaan hyväksytyssä kantakirjassa astutushetkellä
- rotuponin (hyväksytyt rotuponit kappaleessa 4) tulee olla merkitty jalostusluokkaan suomalaisen ratsuponin kantakirjassa.
- orilisenssi lunastettu astutuskaudelle

Emän vaatimukset, yksi näistä tulee täyttyä:

- SRP pääosasto perusluokka I tai jalostusluokka/valio
- SRP pääosasto perusluokka II ja kahdessa polvessa jalostusluokkaan merkityt isäoriit
- SRP ylimääräinen osasto ja kahdessa polvessa jalostusluokkaan merkityt isäoriit
- hyväksytyyn ratsuponi-, täysiveri- tai lämminverisen ratsuhevososen kantakirjaan (kappale 4 mainitut rodut) merkitty tamma, jonka isä on hyväksytty jalostusarvostelussa ja jonka polveutuminen palaa hyväksytyihin tai tunnustettuihin kantakirjoihin
- hyväksytyyn rotuponikantakirjaan pääosastoon merkitty tamma, jonka isä on merkitty jalostusluokkaan rodun jalostusohjelman mukaisesti.
- tunnustettuun kantakirjaan merkitty tamma, jolla kahdessa polvessa hyväksytyn kantakirjan jalostusluokkaan merkityt isäoriit ja polveutuminen palaa hyväksytyihin kantakirjoihin
- tunnustettuun kantakirjaan merkitty emä, joka täyttää suoritusluokkatason 2 vaatimukset, polveutumisessa puutteita isäoriiden jalostusluokkaan merkitsemisissä, polveutuu hyväksytyistä tai tunnustetuista kantakirjoista

Perusluokkaan I merkitään kaikki SRP-kantakirjaan merkittävät varsat ja ulkomaiseen kantakirjaan (kappale 4) merkityt hevoset, jotka täyttävät perusluokkaan I asetetut polveutumisvaatimukset ja joita ei ole jalostusarvosteltu tai hyväksytty jalostusarvostelussa tai tammat, jotka on palkittu jalostusarvostelussa palkinnolla III. Polveutumisen palaamisella tarkoitetaan sitä, että hevosen esivanhempien tulee olla merkittynä hyväksytyihin kantakirjoihin, vaikka lähemmissä sukupolvissa olisi yksilöitä, jotka ovat merkitty muihin kantakirjoihin.

Lisäksi SRP-kantakirjaan merkittävällä varsalla tulee täyttyä seuraavat ehdot:

- tulee olla tunnustettu kantakirjan sääntöjen mukaisesti

- polveutuminen tulee olla testattu dna-testillä molempiin vanhempiin
- varsalla tulee olla nimi
- emän tulee olla ID-varmennettu ja merkitty kantakirjaan
- Suomessa astuva isäori tulee olla ID-varmennettu, merkitty kantakirjaan ja hyväksytty jalostusarvostelussa ja lunastettu orilicenssi astutuskaudelle.

Voimassa olevat hyväksytyt ja tunnustetut polveutumiskantakirjat kappaleessa 4.

Perusluokka II

Perusluokkaan II merkitään yksilö, joka polveutuu SRP-kantakirjan perusluokkaan merkitystä isäoriista ja SRP-kantakirjan pääosastoon merkitystä tammasta tai hyväksytyyn tai tunnustettuun kantakirjaan merkitystä tammasta, joka on otettu SRP-kantakirjaan jalostusarvostelun kautta. Isän myöhempi jalostusluokkaan hyväksyminen ei muuta yksilön statusta kantakirjassa.

Perusluokkaan II merkittyä yksilöä ei voi nostaa jalostusluokkaan. Se ei ole oikeutettu mahdollisiin kasvattajatukiin eikä sillä ole osallistumisoikeutta kasvattajakilpailuihin tai Suomen Hippoksen tamma- ja varsanäyttelyihin.

Ylimääräinen osasto

Kantakirjan ylimääräiseen osastoon merkitään ne ratsuponit, jotka eivät polveutumiseltaan täytä pääosaston vaatimuksia, mutta joiden polveutuminen on varmistettu dna-testillä. Yksilöiden tulee todistetusti polveutua neljässä sukupolvessa hyväksytyihin kantakirjoihin merkityistä yksilöistä, tai täyttää ylimääräisen osastoon merkitsemisen kohdan 3 ehdot alla.

SRP: n merkittävän ponin tulee täyttää seuraavat ehdot, jotta se merkitään ylimääräiseen osastoon:

- 1) yksilö polveutuu isäoriista, joka on merkitty hyväksytyn kantakirjan jalostusluokkaan (rotuponin tulee olla hyväksytty ratsuponijalostukseen) ja
- 2) tammasta, jonka polveutuminen palaa hyväksytyihin kantakirjoihin ja jolla on vähintään ensimmäisessä polvessa jalostusluokan vaatimukset täyttävä isäori TAI
- 3) ponitamma, joka ei täytä polveutumisvaatimuksia, mutta jolla on suoritusluokkatason 3* vaadittavat kilpailutulokset kansainväliseltä tasolta ja se saavuttaa jalostusarvostelussa vähintään II- palkinnon ja hakemus hyväksytään Ratsu- ja ponivaliokunnassa.

Ylimääräiseen osastoon merkittyä yksilöä ei voi nostaa pääosastoon. Se ei ole oikeutettu mahdollisiin kasvattajatukiin eikä sillä ole osallistumisoikeutta kasvattajakilpailuihin. Yksilö on oikeutettu osallistumaan Suomen Hippoksen varsanäyttelyihin isäoriin jälkeläisarvostelua varten. Ylimääräiseen osastoon merkitty tamma voi osallistua jalostusarvosteluun, mikäli se täyttää kilpailusuorituksiltaan suoritusluokkatason 3 vaatimukset.

Ylimääräiseen osastoon merkityn tamman jälkeläiset voidaan merkitä pääosaston perusluokkaan I mikäli ne (jokainen ehto tulee täyttyä):

- polveutuvat isäoriista, joka täyttää hyväksytyn kantakirjan jalostusluokan vaatimukset
- emän polveutuminen tunnetaan vähintään neljän polven ajalta ja se polveutuu ratsuponi- tai lämminverisistä ratsuroduista

- emällä on kahdessa polvessa jalostusluokan vaatimukset täyttävät isäoriit tai ylimääräiseen osastoon merkitty emä täyttää suoritusluokkien tason 2 vaatimukset (kohta 7.6.)
- emän kilpailusuoritukset täyttävät tason 3 vaatimukset ja emä on jalostusarvosteltu vähintään II palkinnolla

Jalostusluokka II

Kantakirjan perusluokkaan I merkitty tamma tai ori voidaan merkitä II-jalostusluokkaan, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat II-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Tarkemmat vaatimukset kappaleessa 7.

Jalostusarvostellut tammat, jotka on palkittu II-palkinnolla, merkitään jalostusluokkaan II.

Jalostusarvostellut tammat, jotka on palkittu III-palkinnolla, voivat nousta jalostusluokkaan II, jos ne jälkeläisten perusteella palkitaan AB-palkinnolla.

Jalostusluokka I

Vähintään kantakirjan perusluokkaan I merkitty tamma tai ori voidaan merkitä jalostusluokkaan I, jos sen saavuttamat jalostusarvostelutulokset ja suoritustulokset täyttävät Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunnan vahvistamat I-luokan vaatimukset ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Tarkemmat vaatimukset kappaleessa 7.

Jalostusarvostellut tammat, jotka on palkittu II tai III palkinnolla, ja jotka ovat jälkeläisten perusteella palkittu A-palkinnolla, merkitään jalostusluokkaan I.

Jalostusluokkaan II merkitty ori, joka on jälkeläisten perusteella palkittu A-palkinnolla, merkitään jalostusluokkaan I.

Valioluokka

Kantakirjan jalostusluokkaan I merkitty tamma tai ori voidaan merkitä valioluokkaan, jos sen saavuttamat jälkeläistulokset täyttävät valioluokan vaatimukset (kappale 7.5) ja jos sen jälkeläisissä ei ole todettu sellaisia perinnöllisiä heikkouksia, jotka olennaisesti alentavat jälkeläisten käyttöarvoa. Jälkeläisarvioinnissa otetaan huomioon jälkeläisten näyttely-, jalostusarvostelu- ja kilpailutulokset.

6.1. Kantakirjaan merkitseminen

Kantakirja luo jalostus- ja kilpailutoiminnalle luotettavan perustan, joka turvaa myös kasvattajien ja hevosnomistajien oikeudet.

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan merkittävä yksilö tulee täyttää tunnistamisen vaatimukset kohdan 4.1 vaatimusten mukaisesti sekä kantakirjan vaatimukset, jotka lueteltu alla. Yksilölle, jolle on myönnetty muun kuin rekisteröidyn hevoseläimen hevospassi voidaan myöhemmin päivittää tai tarvittaessa myöntää uusi suomalaisen ratsuponin hevospassi, mikäli ratsuponi täyttää kantakirjan vaatimukset, jotka lueteltu alla.

6.1.1 Kantakirjaan merkitsemisen vaatimukset

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan voidaan hakemuksesta merkitä varsa

- joka polveutuminen täyttää pääosaston tai ylimääräisen osaston ehdot
- jonka isäoriilla on ollut orilisenssi astutusvuonna

- jonka syntymä on ilmoitettu ja jonka kasvattaja on sitoutunut kantakirjan sääntöihin varsomisilmoituksessa
- jonka syntymätodistus on lunastettu
- joka on tunnistettu kantakirjan sääntöjen mukaisesti
- jonka polveutuminen on vahvistettu
- jolle on annettu hyväksytty nimiehdotus

Orilisenssin voi oriin omistaja, varsan kasvattaja tai varsan omistaja lunastaa jälkikäteen korotettuun hintaan, mikäli lisenssiä ei ole ollut voimassa astutusvuonna.

Astutusten ja varsomisten ilmoittaminen

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan merkittävän varsan vanhempien astutukset tulee olla tallennettuna astutusvuoden syyskuun 15. päivään mennessä. Astutusten ilmoittaminen on mahdollista sen jälkeen, kun oriille on aktivoitu vuosittainen orilisenssi tai tammakohtainen lisenssi. Myöhemmin ilmoitettujen astutusten käsittelystä peritään maksu. Orilisenssimaksun voi suorittaa korotetulla hinnalla myöhemmin. Hinnasto <https://www.hippos.fi/hevosen-omistaminen/hinnasto/>.

Syntymätodistuksella tarkoitetaan oriinpitäjän kuittausta siitä, että astutus- ja varsamaksut on suoritettu. Kuittauksen voi tehdä sähköisesti Heppa-järjestelmään tai allekirjoittamalla syntymätodistuksen.

Polveutumismäärittäminen

Kantakirjaan merkittävän yksilön polveutuminen tulee olla varmistettu DNA-määrittelyllä sekä isäänsä että emäänsä. DNA-näytteen polveutumismäärittäystä varten ovat oikeutettuja ottamaan Suomen Hippoksen auktorisoimat henkilöt. Polveutumismäärittäyksestä peritään vahvistettu maksu. Polveutumismäärittelyyn otettua DNA-näytettä voidaan hyödyntää tutkimustarkoitukseen Suomen Hippoksen luvalla. Polveutumismäärittelyn tulos on Suomen Hippoksen omaisuutta.

Kasvattaja

Varsan kasvattajaksi merkitään tamman omistaja varsan syntymähetkellä tai taho, jolle on merkitty hallinta kasvattajarekisteriin varsan syntymähetkellä. Kasvattajaa ei voi muuttaa jälkikäteen.

Varsan nimeäminen

Nimeämisessä noudatetaan seuraavia nimeämissääntöjä:

- Nimessä saa olla enintään 28 merkkiä
- Nimi ei saa olla jo käytössä Suomeen rekisteröidyllä ratsuilla tai poneilla, jonka syntymästä on kulunut alle 40 vuotta tai kuolemasta alle 30 vuotta
- Käytössä suomalaiset aakkoset, erikoismerkkien käyttö käsitellään tapauskohtaisesti ja hyväksyttävissä vakiintuneiden ulkomaisten kielten kirjoitusasun mukaisesti
- Ei suositella käytettäväksi nimiliitettä, joka on jo käytössä tunnetulla kasvattajalla. Yksittäisiä kirjaimia ei katsota kasvattajatunnuksiksi
- Ei saa olla loukkaava
- Kasvattajalla on vastuu nimenkäytön tekijänoikeuksista, Hippos ei tarkista käyttöoikeutta nimeen
- Kahden tai useamman kielen yhdistelmänimiä ei sallita, nimi vain yhdellä kielellä
- Heittomerkki hyväksytään nimessä, jos

- jos se tarkoittaa jotain ulkomaisella kielellä (esim. D'accord) tai
- tai jos se tulee selkeästi isän tai emän nimestä (esim. D'Avie)
- Hippos pitää kirjata hylätyistä nimistä omaan käyttöön
- Hippoksella on oikeus nimetä hevonen, jollei hyväksyttyä nimeä toimiteta 10 kk ikään mennessä
- Kantakirjaan merkityn hevosen nimeä ei voi muuttaa ilman erityistä syytä.

6.1.2 Ulkomaisesta kantakirjasta Suomeen tuodut hevoset

Suomalaisen ratsuponin kantakirjaan perusluokkaan tai ylimääräiseen osastoon voidaan hakemuksesta merkitä myös ulkomaiseen hyväksyttyyn ratsuponin kantakirjan pääosastoon merkityt hevoset tai yksilöt, jotka polveutuvat tunnustetuista kantakirjoista ja joiden isäoriit on vähintään kahdessa polvessa merkitty hyväksytyn kantakirjan jalostusosastoon (hyväksytyt ja tunnustetut kantakirjat kappale 4).

Hevosista tallennetaan kantakirjaan merkintää varten seuraavat tiedot: nimi, ueln, syntymäaika, sukupuoli, rotu, kasvattaja, syntymämaa, sukutiedot, passin myöntäneen järjestön tiedot, id-varmennuksessa tarkistettut tunnistetiedot ja omistaja.

Kantakirjaan merkitsemisestä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä peritään vuosittain vahvistettava maksu. Hinnasto löytyy <https://www.hippos.fi/hevosen-omistaminen/hinnasto/>.

Jalostusarvostelussa hyödynnetään Suomen Hippoksen järjestämissä jalostusarvostelutilaisuuksissa kerättävää tietoa. Lisäksi käytetään ulkomaisten kantakirjojen tietokannoista saatavaa tietoa hevosten jalostusarvostelusta ja jälkeläisistä. Hevosten kilpailutulostiedot ovat käytettävissä sekä kotimaisten että ulkomaisten kilpailu- ja jalostusjärjestöjen tietokannoista.

7. Suomalaisen ratsuponin jalostusarvostelu ja nuorten hevosten arvostelu

Kantakirjan perusluokkaan I merkitty ratsuponi voidaan siirtää jalostusluokkaan, mikäli se täyttää asetetut vaatimukset. Jalostusluokkaan merkittävä ratsuponi arvioidaan jalostusarvostelutilaisuudessa.

Hyväksymisen edellytyksenä on, että ratsuponi on suorituksiltaan, luonteeltaan, liikkeiltään, rakenteeltaan ja terveydeltään jalostushevoseksi sopiva. Jalostusluokkaan voidaan hyväksyä hevosia, jotka ovat vapaita perinnöllisistä sairauksista ja sellaisista vioista, jotka voivat vaarantaa niiden terveyttä ja hyvinvointia. Heikentyneiden rakenne- tai terveysominaisuuksien perusteella ponin palkintoa voidaan alentaa tai ratsuponi voidaan jättää palkitsematta. Mikäli jalostusluokkaan merkityn ponin jälkeläisillä todetaan haitallinen perinnöllinen vika tai sairaus, voidaan ratsuponi poistaa jalostuskäytöstä. Joissakin tapauksissa ori voidaan jälkeläisarvostelun perusteella tai geenitestillä todeta vapaaksi perinnöllistä vikaa aiheuttavista geeneistä.

Näyttelytoiminta jakautuu oriiden ja tammojen jalostusarvosteluun sekä varsojen ja nuorten ponien arvosteluun. Oriit voidaan jalostusarvostella 3-vuotiaasta alkaen oriiden jalostusarvostelutilaisuudessa. Tammat voivat osallistua jalostusarvosteluun 4-vuotiaana Hippoksen tamma- ja varsanäyttelyissä, joissa arvostellaan myös maitovarsat ja 1-2-vuotiaat nuoret oriit, tammat ja ruunat sekä 3-vuotiaat tammat ja ruunat.

Ratsuponi ilmoitetaan näyttelytilaisuuteen annettuna määräaikana. Näyttelytilaisuudessa hevosesta on esitettävä tunnistusasiakirja identiteetin ja tunnistetietojen tarkistamista varten. Näyttelyyn osallistumisesta veloitetaan hinnaston mukaisesti (www.hippos.fi).

Jalostusarvostelussa hyväksytty tai hylätty ratsuponi voidaan esittää jalostusarvostelussa uudelleen. Arvostelukertojen määrää ei ole rajattu. Jalostusarvosteluun tarvittavia tietoja kerätään kotimaisista ja ulkomaisista tietokannoista.

7.1. Oriiden arvostelu

Jotta oriin jälkeläiset voidaan merkitä pääosaston perusluokkaan I, tulee oriin olla hyväksytty ikäluokan vaatimuksen mukaisesti jalostusarvostelussa ja sillä tulee voimassa oleva orilisenssi astutusvuonna. Jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan vähintään 3- vuotiaat oriit, jotka ovat merkitty suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokkaan I tai ne on merkitty hyväksytyn kantakirjan pääosastoon. Tunnustettuun kantakirjaan merkityn oriin tulee täyttää suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokan I vaatimukset. Welshponien ja -cobien kantakirjan lisäosastoon merkityt welsh part-bred- oriit voidaan jalostusarvostella, mikäli ne täyttävät suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokan I vaatimukset.

Jalostusarvostelussa hyväksytty ori merkitään jalostusluokkaan I tai II ja sen jalostusarvostelu on voimassa alla mainitusti. Ehtona oriin hyväksymiselle jalostusarvostelussa on, ettei sitä ole aikaisemmin muussa maassa poistettu jalostuskäytöstä rakennevikojen tai terveydellisten tai eläinsuojelullisten syiden perusteella. Oriiden kilpailu- ja jälkeläistulokset arvioidaan vuosittain, minkä perusteella ne voidaan nostaa ylempään jalostusluokkaan. Ori siirtyy jalostusluokasta takaisin perusluokkaan I, mikäli se ei määräaikaisen jalostusarvostelun päättymisen jälkeen suorita jalostusohjelmassa määriteltä jalostusarvostelua hyväksytysti.

Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa muutokset kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimuksiin. Jalostusohjelmassa määritellään minimivaatimukset oriin polveutumiselle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskvyyllle. Hevosien jalostuksellisen arvioinnin suorittaa Suomen Hippoksen nimeämä orilautakunta (eläinlääkäri, rakennearvostelijat, este- ja askellajituomarit, testiratsastajat sekä tallikäyttäytymisen arvioija ja stewardi). Tarkemmat suoritusvaatimukset ja -ohjeet on kirjattu alla.

7.1.1 Mittaus ja eläinlääkärintarkastus

Jalostusarvosteltavilta hevosilta mitataan säkäkorkeus, lautaskorkeus, rinnanympärys ja etusäären ympärys.

Ennen jalostusarvostelua oriille suoritetaan hammastarkastus ja röntgenkuvataan määrätyt kohdat nivelistä. Pöytäkirja ja kuvat toimitetaan määräjän puitteissa Suomen Hippokselle eläinlääkärin arvioitavaksi. Oriilta voidaan evätä osallistuminen jalostusarvosteluun pöytäkirjan löydösten perusteella. Jalostusarvostelutilaisuudessa hevosien yleinen terveydentila arvioidaan ja suoritetaan ortopedinen eläinlääkärintarkastus (liite ell pöytäkirja). Tarkemmat terveysominaisuudet määriteltä kohdassa 7.2.

7.1.2 Suorituskvyynkokeet

Suorituskvyynkokeisiin osallistuvat 3-7-vuotiaat suomalaisen ratsuponin jalostukseen tarjottavat oriit, joilla ei ole korvaavia tuloksia käytössä. 8-vuotiaat ja vanhemmat oriit voidaan esittää jalostusarvostelussa, jos niillä on kappaleen 7.1.2.1 mukaiset kilpailutulokset. Oriin tulee täyttää suoritusvaatimukset voidakseen osallistua jalostusarvosteluun. Orilautakunnalla on oikeus hyväksyä perustellusta syystä arvosteluun ori, jonka suoritustulokset poikkeavat mainituista vaatimuksista, sekä tulkinnanvaraisissa tilanteissa päättää oriin osallistumisoikeudesta.

- 3-vuotiaat oriit suorittavat yleisen suorituskvyynkokeen. Testiin kuuluu kaikilla hevostarkastus ja mittaus, rakennearvostelu, askellajit vapaana ja irtohypytyt. Ratsuponijalostukseen tarjottavia 3-vuotiaita oriita ei esitetä ratsain. Kolmevuotiaiden oriiden testin tehtävänä on antaa monipuolinen

kuva oriin ominaisuuksista. Oriin jalostusluokkaan merkitseminen ratkaistaan testin eri osakokeiden antaman kokonaisuuden perusteella.

- 4-vuotiaat oriit suorittavat joko askellaji- tai estepainotteisen suorituskvynkokeen. Testiin kuuluu kaikilla hevostarkastus ja mittaus, rakennearvostelu, askellajit vapaana ja irtohypytyt. Askellajipainotteisessa testissä lisäksi askellajit esitetään ratsain oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa. Estepainotteisessa testissä ori suorittaa ristikko/ kavalettitehtävän oman ratsastajan kanssa, jonka jälkeen testiratsastaja ratsastaa askellajit ratsain.
- 5-7-vuotiaat oriit suorittavat yleisen suorituskvynkokeen. Niiden testi koostuu askellaji- ja estekokeesta oman ratsastajan kanssa sekä testiratsastuksen omistajan valinnan mukaan joko esteillä tai askellajeissa. 6-7-vuotiaiden oriiden suorituskvynkoe voidaan korvata kilpailutuloksilla. Tällöin oriin jalostusarvosteluun oripäivillä kuuluu hevostarkastus, rakennetarkastus, sekä askellaji- tai estearviointi oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa. 6-7-vuotiaat, säkäkorkeudeltaan yli 148 cm oriit eivät osallistu oripäivillä suorituskvynkokeeseen ja tällöin oriilla tulee olla vaaditut kilpailutulokset. Suoritusvaatimukset on esitetty kappaleessa 7.1.2.1.
- 8-vuotiaat ja vanhemmat oriit, sekä korvaavilla kilpailutuloksilla esitettävät oriit esitetään yksin tai ryhmässä vaihtoehtoisesti joko kouluhevosina eri askellajeissa tai estehevosina, jolloin oriit hyppäävät muutaman esteen (pysty ja okseri) tuomariston ohjeen mukaan. Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.
- 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, vaan ne saavat ainoastaan sanallisen arvion.
- Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt, voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.

ASKELLAJIKOKEIDEN VAATIMUKSET

Oriiden tulee olla ominaisuuksiltaan ja ratsastettavuudeltaan ikäisekseen sopivassa kokoamisasteessa. Ominaisuuksia voidaan testata ratsastamalla ikäluokittain määriteltäviä tehtäviä ja tehtävillä arvioidaan lineaarisella profiililla oriiden laatua.

- **4-vuotiaat:** Ori taipuu molempiin suuntiin, liikkuu tasapainossa suorilla ja kaarevilla urilla (20 m ympyrät), pystyy pidentämään ja lyhentämään askeltaan.
- **5-7-vuotiaat:** Edellisten lisäksi ori suoriutuu sivuttaisliikkeistä, sillä on ikäisekseen sopiva kokoamiskyky, laukanvaihdot käynnin kautta onnistuvat, samoin 10 m voltit ja vastalaukka.
- **8-vuotiaat ja vanhemmat:** Suoritusluokkataso 3* säkäkorkeusvaatimusten mukaisesti (määritelty kappaleessa 7.6.)
- **Maksimiestekorkeudet irtohypytyksessä: 3-4-vuotiaat**

Ylikorkeat	120 cm
141-148cm	110 cm
131-140cm	100 cm
Alle 130cm	90 cm
- Oriiden esteominaisuudet arvioidaan lineaarisella profiloinnilla 5-7-vuotiaiden estekokeessa hypättävillä vakioradoilla (liitteet Oriohjeissa). Oriiden tulee suoriutua tehtävistä (taulukon vähimmäisvaatimusten mukaan) hyvin ja osoittaa laatua. Ohjeelliset estekorkeudet ovat:

Maksimiestekorkeudet:

- **5-vuotiaat** **6-vuotiaat** **7-vuotiaat**
- **Ylikorkeat** 110cm - -
- **141-148cm** 100 cm 110 cm 120 cm
- **131-140cm** 90 cm 100 cm 110 cm
- **Alle 130cm** 80 cm 90 cm 100 cm
- Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm.

- 5-vuotiaat 80–110 cm, 5-vuotiaat oriit hyppäävät esteet 1-5 numerojärjestyksessä.
- 6-7 vuotiaat 90–110 cm, 6-7 vuotiaat oriit hyppäävät koko radan numerojärjestyksessä.
- Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm.

7.1.2.1. Jalostusarvosteluun oikeuttavat suoritusvaatimukset

Suorituskyvynkokeen korvaavat kilpailutulokset 6-7 vuotiaille, maksimisäkäkorkeudeltaan alle 148 cm oriille, sekä esivaatimukset yli 8-vuotiaille oriille.

6-7-vuotiaiden oriiden suorituskyvynkoe voidaan korvata kilpailutuloksilla. Tällöin oriin jalostusarvosteluun oripäivillä kuuluu hevostarkastus, rakennetarkastus, sekä askellaji- tai estearviointi oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa. 6-7-vuotiaat, säkäkorkeudeltaan yli 148 cm oriit eivät osallistu oripäivillä suorituskyvynkokeeseen ja tällöin oriilla tulee olla vaaditut kilpailutulokset.

8-vuotiailla ja vanhemmilla oriilla tulee olla vaadittavat kilpailutulokset tai vaihtoehtoisesti oriin tulee olla hyväksytty suomalaisen ratsuponin hyväksytyssä tai tunnustetussa kantakirjassa, jotta ori on oikeutettu osallistumaan jalostusarvosteluun.

Tulokset alue -KV –tasolta vähimmäissuoritusvaatimukset ikäluokittain. Eri lajien suorituksia voi yhdistellä vapaasti. esim. (1 ke + 2 ko + 2 re)

Ponit	säkäkorkeus	6v jalostukseen tarjottavat	7v jalostukseen tarjottavat	8v ja vanhempana jalostukseen tarjottavat
Kouluratsastus	Yli 148 cm	3 kpl vähintään He A yli 64% tulosta.	3 kpl yli 64% tuloksia vähintään he A luokista.	FWB suoritusluokka taso 3*
	Yli 140 cm	3 kpl vähintään He B yli 64% tulosta	3 kpl vähintään He A tulos yli 64%	Suoritusluokka taso 3* vaatimukset tai henkilökohtainen SM/PM mitali.
	Alle 140 cm	3 kpl vähintään He B yli 62% tulosta	3 kpl vähintään He B yli 64% tai He A 62% tulosta	
Esteratsastus	Yli 148 cm	3 kpl vähintään alue 110cm 0 rataa.	3 kpl vähintään alue 120cm 0 rataa.	FWB suoritusluokka taso 3*
	Yli 140 cm	3 kpl vähintään alue 100cm 0 rataa.	3 kpl vähintään alue 110cm 0 rataa.	Suoritusluokka taso 3* vaatimukset tai henkilökohtainen SM/PM mitali.
	Alle 140 cm	3 kpl vähintään alue 90cm 0 rataa.	3 kpl vähintään alue 100cm 0 rataa.	
	Alle 130cm	3 kpl vähintään alue 80cm 0 rataa.	3 kpl vähintään alue 90cm 0 rataa.	

Kenttäratsastus	Yli 148 cm	3 kpl vähintään 80 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella.	3 kpl vähintään 80 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella.	FWB suoritusluokka taso 3*
	Yli 140 cm	3 kpl vähintään 60 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	3 kpl vähintään 80 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	Suoritusluokka taso 3* vaatimukset tai henkilökohtainen SM/PM mitali.
	Alle 140 cm	3 kpl vähintään 60 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	3 kpl vähintään 60 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	
	Alle 130 cm	3 kpl vähintään 60 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	3 kpl vähintään 60 cm tulos luokan puolivälin paremmalla puolella	

7.1.2.2. Oriiden jalostusarvostelun pisteytys

Jalostuseläinten valinta on yksilöarvostelu, jossa huomioidaan

1. Polveutuminen ja jälkeläistulokset
2. Terveystila
3. Tallikäyttäytyminen ja hevostarkastus
4. Rakenneominaisuudet
5. Suoritusominaisuudet

Oriin arvostelussa käytetään lineaarista profilointia, sanallista arviointia, sekä numeerista arviointia. Terveystilan, luonneominaisuuksien, rakenneominaisuuksien ja suoritusominaisuuksien numeerisessa arvioinnissa käytetään arvosteluasteikkoa 0-10. Puolikkaita pisteitä voidaan käyttää.

Pisteskaala:

Pisteet:

Erinomainen	10
Erittäin hyvä	9
Hyvä	8
Melko hyvä	7
Tyydyttävä	6
Välttävä	5
Heikko	4
Melko huono	3
Huono	2
Erittäin huono	1
Ei esitetty	0

Edellytyksenä Jalostusluokka I merkitsemiselle tulee oriin täyttää jalostusoriille asetettavat vaatimukset, sekä täyttää määritellyt pisterajat luonneominaisuuksien, sekä rakenne ja suoritusominaisuuksien osalta.

1. Polveutuminen:

Tavoitteena on jalostuksen tehostaminen valitsemalla yksilöitä, jotka ovat jo sukunsa, suoritustulosten tai periytämiskyvyn perusteella potentiaalisia populaation parantajia urheiluponijalostukseen.

Polveutumisessa huomioidaan kolmessa polvessa sukulinjat. Rotujärjestö antaa sanallisen lausunnon oriin

polveutumisen, jälkeläistulosten tai oriin omien suoritusten perusteella. Orilautakunta antaa oriin suvusta sanallisen lausunnon.

1. Terveysdentila:

Terveysdentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin jalkojen luuston terveys. Hevostarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta seuraavassa sukupolvessa.

Tehtyjen tutkimusten perusteella jalostusarvostelulautakunnan eläinlääkäri antaa oriin terveysdentilasta sanallisen ja numeerisen arvostelun, joka liitetään oriin jalostusarvosteluun. Myös röntgenlausunto liitetään oriin jalostusarvosteluun.

Terveydelliset ja eläinsuojelulliset syyt voivat aiheuttaa oriin hylkäämisen.

Terveysvaatimukset on esitetty kohdassa 7.2.

Pisteytettävät terveysominaisuudet:

		Pisteskaala	Jalostusluokka I raja
2. Terveys	Ylenen terveysdentila:	0-10	6
	Ortopedinen tila:	0-10	6

2. Tallikäyttäytyminen ja hevostarkastus

Oriiden käyttäytymistä tallissa ja testialueella tarkkaillaan koko testin ajan. Vakava käytöshäiriö voi aiheuttaa ponin hylkäämisen. Oriin jalostusarvostelu voidaan keskeyttää, mikäli oriin käytös viittaa siihen, että ori ei ole tehtävien tasalla henkisiltä tai fyysisiltä ominaisuuksiltaan.

Tallitarkkailija antaa **3-7 -vuotiaan oriin** luonneominaisuuksista sanallisen ja numeerisen arvostelun. Lautakunnassa toimiva eläinlääkäri antaa oriin luonneominaisuuksista terveysdentilan tarkastuksen yhteydessä sanallisen ja numeerisen arvostelun.

Tallikäyttäytymisen- ja hevostarkastuksen luonne- ja käsiteltävyyspisteet:

		Pisteskaala	Jalostusluokka I ja II raja
3. Tallikäyttäytyminen ja hevostarkastus	Tallitarkkailu (3-7v oriit):	0-10	6,5
	Terveystarkastus:	0-10	6,5

3. Rakenneominaisuudet

Rakenne- ja suoritusominaisuuksista tehdään lineaarinen profilointi, sanallinen arviointi, sekä numeerinen arviointi.

- Lineaarinen profilointi: lineaarinen profilointi tehdään ennalta sovittujen ominaisuuksien osalta ja kuvaa arvosteltavan yksilön ominaisuuksia suhteessa populaation keskitasoon. 70 % populaatiosta sijoittuu kolmeen keskimmaiseen kohtaan, mutta jalostusoriin odotetaan useammalta ominaisuudeltaan olevan lähempänä positiivista ääripäätä kuin keskellä.
- Pisteytys eri kohdista määrittelee oriin laadun suhteessa jalostustavoitteisiin.
- Lyhyt sanallinen lausunto sisältää olennaisia asioita oriin ominaisuuksista ja voi kertoa myös muita asioita kuin ne, mitkä ovat lineaarisessa profiloinnissa.

Rakenneominaisuuksista laaditaan lineaarisen profiloinnin pohjalta kuvaus ponin ominaisuuksista. Lineaarisen profiloinnin ohella ponit pisteytetään määriteltyjen ominaisuuksien osalta.

Pisteytettävät rakennearvostelukohdat:

		Pisteskaala	Jalostusluokka I raja
4. Rakenne	a) Tyyppi:	0-10	7
	b) Pää/kaula/runko:	0-10	7
	c) Jalat ja liikkeiden säännöllisyys:	0-10	6,5
	Yhteenlasketut rakennepisteet (a+b+c):	0-30	21,5

5. Suoritusominaisuudet

Ratsuponijalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena on suorituskyyntikoe tai vahvat kilpailunäytöt. Suorituskyvyn kokeella arvioidaan aikaisessa vaiheessa 3-7 -vuotiaan oriin jalostusarvoa suoritusoriina. Suoritusominaisuuksista laaditaan lineaarisen profiloinnin pohjalta kuvaus hevosen ominaisuuksista. Lineaarisen profiloinnin ohella ponit pisteytetään määriteltyjen ominaisuuksien osalta.

Pisteytettävät suoritusominaisuudet:

3v Ratsuponioriit:

4. Suoritusominaisuudet	3 v oriit	Jalostusluokka I	
	a) Tekniikka	Hyppytekniikka 8	
		Askellajit: käynti, ravi ja laukkapisteen keskiarvo vähintään 7, mikään osapiste ei alle 6,5	
	b) Luonneominaisuudet:	8	
	c) Yleisvaikutelma:	8	

4-7 v Ratsuponioriit:

4. Suoritusominaisuudet	4-7 v oriit, jalostusluokka I raja	Askellajipainotteinen testi	Estepainotteinen testi
	a) Tekniikka	Hyppytekniikka 7	Hyppytekniikka 8
		Askellajit: käynti, ravi ja laukkapisteen keskiarvo vähintään 8, mikään osapiste ei alle 7,5	Askellajit: käynti, ravi ja laukkapisteen keskiarvo vähintään 7, mikään osapiste ei alle 6,5

b) Luonneominaisuudet:	8	8
c) Yleisvaikutelma:	8	8
d) Ratsastettavuus:	8	8

7v ja vanhempien oriiden suoritusominaisuuksia mitataan kilpailutulosten perusteella, jotka ovat esivaatimuksena jalostustarkastukseen osallistumiselle (määritelty kohdassa 7.1.2.1). Jalostustarkastuksen yhteydessä ratsain esitettävälle oriille kirjattava lineaarinen, numeerinen tai sanallinen lausunto suoritusominaisuuksista ei vaikuta oriin hyväksymiseen.

Jalostusarvostelun tulokset

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä. Oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa oriin suorituksesta sovittuna ajankohtana testin aikana.

7.1.3 Jalostusluokkaan hyväksyminen suomalaisen jalostusarvostelutuloksen perusteella

Jalostusluokkaan hyväksyminen on ehto oriin jälkeläisten merkitsemiseksi pääosaston perusluokkaan I ja koskee sekä luonnollisia astutuksia että keinosiemennystä ja alkionsiirtoa. Jalostusluokkaan hyväksymättömän oriin jälkeläinen voi päästä ainoastaan pääosaston perusluokkaan II, mikäli se muuten täyttää ehdot.

Jalostusluokka I

Jalostusluokkaan I merkittävän yksilön tulee olla merkitty SRP-kantakirjan pääosaston perusluokkaan I tai jalostusluokkaan II, tai sillä on voimassa oleva jalostusarvostelu hyväksytyn kantakirjan pääosastossa. Tuontispermaa käytettäessä jalostusluokkaan I (yleinen orilisenssi) hyväksyttäväksi esitettävistä oriista tulee lisenssihakemuksen yhteydessä toimittaa oriin röntgenkuvat tai röntgenlausunto.

Jalostusarvostelutuloksen perusteella ori merkitään Jalostusluokkaan I, mikäli ori suorittaa oritestin kaikki osa-alueet hyväksytysti ja minkään kohdassa 7.1.2.2. määritellyn osa-alueen numeerinen arvosana ei ole alle määritellyn pisterajan.

Jalostusluokka II

Mikäli 5-v tai vanhempi ori täyttää muilta ominaisuuksiltaan jalostusluokka I vaatimukset jalostustarkastuksessa, mutta ori ei täytä joko rakenteen tai suorituskyvynkokeen osalta kaikkia vaatimuksia, voidaan ori merkitä jalostusluokkaan II ehdon 1 tai 2 täytyessä:

- 5v ja vanhemmalle oritestin tekeväälle oriille, joka rakenne- ja muilta ominaisuuksiltaan täyttää jalostusluokka I vaatimukset:
 - Askellajipainotteisessa testissä tekniikkapisteiden (käynti + ravi + laukka) keskiarvo on askellajihevosilla vähintään 7,76, mikään pisteytettävä ominaisuus ei ole alle 6,5
 - estepainotteisessa testissä hyppytekniikka + laukka + yleisvaikutelma -pisteiden keskiarvo on vähintään 7,76, mikään pisteytettävä ominaisuus ei ole alle 6,5
- Ori täyttää suoritus-, sekä muilta ominaisuuksiltaan jalostusluokka I asetetut vaatimukset ja oriin yhteen lasketut rakennepisteet ovat yli 21, mikään arvostelukohta ei ole alle 6,5

JALOSTUSARVOSTELUN VOIMASSAOLOAIKA

3v:

Jalostusluokka I – jalostukseenkäyttöoikeus voimassa kaksi vuotta

4v

Jalostusluokka I – jalostukseenkäyttöoikeus voimassa vuoden

5v ja vanhempi:

Jalostusluokka I – jalostukseenkäyttöoikeus voimassa toistaiseksi

Jalostusluokka II – jalostukseenkäyttöoikeus voimassa toistaiseksi, tammakohtainen orilisenssi

Jalostusluokkaan II hyväksyttävälle 5-vuotiaille ja vanhemmille oriille myönnetään tammakohtainen jalostukseenkäyttöoikeus. Jokaiselle tammalle tulee lunastaa oma tammakohtainen lisenssi, joka on voimassa kyseisen kauden ajan. Oritta kohden voidaan lunastaa useita tammakohtaisia lisenssejä. Jalostusluokkaan II merkittävän oriin jalostusluokkaa voidaan korottaa orilautakunnan päätöksellä jalostusluokkaan I perustellusta syystä oriin omien tai jälkeläisten tulosten perusteella. Mikäli ori periyttää perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

7.1.4. Jalostusluokkaan hyväksyminen ulkomaisen testituloksen perusteella

Mikäli oriilla on voimassa oleva hyväksytty jalostusarvostelu hyväksytyssä kantakirjassa, voidaan ori merkitä Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksellä jalostusluokkaan. Vaihtoehtoisesti ori voidaan esittää oriiden jalostusarvostelussa. Ratsuoripäivillä annettu lausunto ei vaikuta oriin jalostusluokkaan laskevasti. Oriin jalostusluokkaan merkitseminen on voimassa ulkomaisen jalostusarvostelun voimassaoloajan mukaisesti.

Jalostusarvosteltavat ratsuponiorit suorittavat jalostusarvostelutilaisuudessa hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakenteen arvostelun, joiden lisäksi 6-8-vuotiaat suorittavat joko askellaji- tai estekokeen sekä oman ratsastajan että testiratsastajan kanssa.

Askellaji- ja estekokeiden vaatimukset vastaavat kyseisen ikäluokan kilpailutulosvaatimuksia.

Ratsuponeilla painotetaan ratsastuskokeessa erityisesti luonnetta, yhteistyöhalua ja ratsastettavuutta.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit esitetään ryhmässä vaihtoehtoisesti joko kouluhevosina eri askellajeissa tai estehevosina, jolloin oriit hyppäävät muutaman esteen (pysty ja okseri) tuomariston ohjeen mukaan. Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, vaan ne saavat ainoastaan sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt, voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.

7.2 Terveysominaisuudet

Näyttelypaikalle ei saa tuoda hevosta, jolla on todettu tarttuva sairaus tai jolla on tarttuvaan sairauteen viittaavia oireita. Sairaana (esim. krooniset voimakkaat ontumat tai hengitystiesairaudet), hoitamattomana tai hyvin alikuntoisena hevosta ei myöskään esitetä näyttelyssä. Tällaisissa tapauksissa ratsuponi voidaan lautakunnan harkinnan mukaan jättää arvostelematta eläinsuojelullisista syistä.

Tamma- ja varsanäyttelyissä, sekä oripäivillä poneille suoritetaan kliininen yleistarkastus, jonka tavoitteena on varmistaa, että ponilla ei ole sellaista fyysistä, psyykkistä tai perinnöllistä vikaa, joka estää jalostusarvosteluun osallistumisen tai jalostusluokkaan merkitsemisen. Terveydelliset ja eläinsuojelulliset seikat sekä tässä jalostusohjelmassa mainitut tai myöhemmin esille tulevat jalostuskäyttöön vaikuttavat perinnölliset viat voivat aiheuttaa hevosen hylkäämisen.

Oriiden jalostusarvostelutilaisuudessa on arvostelujen ajan paikalla Suomen Hippos ry:n nimeämä eläinlääkäri, joka toimii oriiden jalostusarvostelulautakunnan jäsenenä. Oriiden jalostusarvostelussa lautakunnan muut jäsenet voivat myös olla mukana eläinlääkärintarkastuksessa.

Lautakunnan päätöksellä tavanomaisesta poikkeava löydös voi edellyttää lisätutkimuksia tai voi aiheuttaa arvostelutuloksen hylkäämisen tai osallistumisoikeuden epäämisen löydöksen vakavuusasteen mukaan.

Oriiden ja tammojen tutkimuksessa kiinnitetään huomiota hevosen yleiseen terveydentilaan ja käyttäytymiseen. Oritta ja tammaa on pystyttävä tutkimaan arvostelutilaisuudessa. Mikäli oriin tai tamman käyttäytyminen ei mahdollista tutkimista, voidaan arvostelu keskeyttää.

Oriiden terveydentilasta tutkitaan erityisesti yleinen terveydentila, sukuelimet, suu ja hampaat sekä liikuntaelinten terveydentila. Tehtyjen tutkimusten perusteella jalostusarvostelulautakunnan eläinlääkäri antaa oriin terveydentilasta sanallisen ja numeerisen arvostelun, joka liitetään oriin jalostusarvosteluun. Myös röntgenlausunto liitetään oriin jalostusarvosteluun. Terveydelliset ja eläinsuojelulliset syyt voivat aiheuttaa oriin hylkäämisen.

Jalostusluokkaan merkitty ratsuponi voidaan arvostella uudelleen, kuitenkin aikaisintaan seuraavana vuonna.

7.2.1 Lääkeaineet

Hippoksen tapahtumissa noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintäohjeita. Jalostusarvostelussa noudatetaan Suomen Hippos ry:n ravikilpailusääntöjä lääkeainejäämien suhteen. Valvonta suoritetaan pistokokein näyttelypaikoilla. Mikäli poni on eläinlääkärin määräämällä lääkityksellä näyttelyn aikana, tästä on ilmoitettava näyttelyn eläinlääkärille tai lautakunnan puheenjohtajalle ennen näyttelyä. Tapauskohdaisen harkinnan ja eläinlääkärin todistuksen perusteella ponille voidaan myöntää lupa osallistua näyttelyyn myös lääkityksen alaisena. Mikäli lääkitys voi vaikuttaa ponin suorituskykyyn tai käyttäytymiseen lupaa ei myönnetä.

Sallittujen ja kiellettyjen lääkeaineiden listaus ja niiden varoajat erillisessä liitteessä.

7.2.2 Kivekset

Kaikilta jalostusluokkaan merkityiltä ratsuponioriilta vaaditaan fertiliteettitutkimus ensimmäisen siitoskauden aikana.

Erilaisia kivesvikoja ovat esimerkiksi nivustyrä, piilokives, kiertynyt kives, kivesten epänormaali koko tai rakenne sekä kivistulehdus. Kivesvika voi aiheuttaa oriin hylkäyksen.

Jalostusluokkaan merkittyjen oriiden omistajien on ilmoitettava Suomen Hippokseen, mikäli ori myöhemmin operoidaan nivustyrän vuoksi. Oriille on tällöin tehtävä fertiliteettitutkimus. Suomen Hippoksen jalostusvaliokunta käsittelee tehdyt ilmoitukset.

Jalostusvaliokunta seuraa vuosittain oriiden varsomisprosentteja. Mikäli aihetta ilmenee, ori voidaan määrätä fertiliteettitutkimuksiin. Mikäli oriilla on ollut vuodessa yli 10 tammaa ja näiden varsomisprosentti on alle 40 % tai toistuvasti alle 50 % määrätään ori fertiliteettitutkimukseen. Fertiliteettitutkimusten tulokset ovat julkisia.

7.2.3 *Hammasviat*

Kaikki purennan epänormaalit löydökset kirjataan ylös. Etuhampaiden ylä- tai alapurenta (yli puolen hampaan mitta), voi olla voimakkaana hylkäävä löydös. Poskihampaiden voimakas ylä- tai alapurenta, hammasrivistön siirtymät tai puuttuvat hampaat kirjataan ylös. Ori tai tamma voidaan tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ennen jalostusluokkaan merkitsemistä. Mikäli ponilta puuttuu hampaita, vaaditaan tästä aina eläinlääkärintodistus. Hampaiden epänormaali kuluminen kirjataan lausuntoon. Kitalakihalkio on hylkäävä löydös. Vakava purentavika voi aiheuttaa ponin hylkäämisen.

7.2.4 *Käytöshäiriöt*

Orinäyttelyyn ilmoittauduttaessa oriin omistaja tai haltija ilmoittaa ilmoittautumislomakkeessa oriilla esiintyvät käytöshäiriöt. Vakavat käytöshäiriöt (esim. puunpureminen, ilman nieleminen, kutominen, vihausuus) kirjataan lausuntoon. Vakavat käytöshäiriöt voivat aiheuttaa oriin hylkäyksen.

7.2.5 *Luuston kasvuhäiriöt*

Yleisimmät kasvuhäiriöiden esiintymispaikat ovat vuohisnível (sekä etu- että takajalassa), kinnernível ja takapolvi. Röntgenkuvalöydökset voivat aiheuttaa hylkäyksen. Kintereen ja takapolven röntgenlöydökset: Kintereen ja takapolven irtopalalöydös on hylkäävä neljävuotiaalla ja nuoremmalla oriilla. Ikäluokkavaatimukset huomioiden keskivertoa parempien kilpailutulosten perusteella voidaan hyväksyä jalostusluokkaan I tai II vanhemmat oriit määräaikaaisesti tai pysyvästi, mikäli kintereen ja takapolven irtopalalöydökset ovat kliinisesti vähäisiä. Vuohisen ja kavioluun röntgenlöydökset: Birkeland-irtopala, sagittaaliharjanteesta tai vuohisluun etupinnasta peräisin oleva irtopala kirjataan ylös, ja ei ole automaattisesti hylkäävä. Toimitetuista röntgenkuvista voidaan kirjata oriin röntgenlausuntoon myös muut kliinisesti merkittävät löydökset.

7.2.6 *Geneettiset testit*

Jalostusluokkaan merkittävä ori tai tamma tulee olla dna-testattu vanhempilnsa.

Ratsuhevossukuiset ponioriit tulee testata WFFS:n (Warmblood Fragile Foal Syndrome) varalta ennen jalostusluokkaan merkitsemistä, mikäli niitä ei ole aiemmin testattu.

Mikäli ori polveutuu newforestinponeista, testataan ori PSSM1-geenivirheen varalta, mikäli sitä ei ole aiemmin testattu. Kantjes Ronaldosta polveutuvat newforest- sukuiset oriit testataan Myotonian varalta. Connemaraponeista polveutuvilla oriilla tulee olla HWSD- testitulos. Arabisukuisilla suositellaan Cerebellar Abiotrophy (CA) eli etenevän pikkuaivojen rappeuman testaamista.

7.2.6.1 *WFFS*

WFFS on lämminverisillä hevosilla tavattu autosomaalisesti resessiivisesti periytyvä sairaus. Sairaus vaikuttaa kehon sidekudoksiin aiheuttaen epänormaalin ohuen ja hauraan ihon ja limakalvot, jotka ovat alttiita leesioille eli haavaumille. Jos sairastunut varsa ei abortoidu jo tiineyden aikana, syntyy se kuolleena tai joudutaan lopettamaan heti syntymän jälkeen. Resessiivinen eli piilevä periytyminen aiheuttaa sen, että yksilö voi olla geenin kantaja, mutta sairaus ei itse yksilössä näy ulospäin. Varsa sairastuu vain, mikäli se saa kyseisen geenin molemmilta vanhemmiltaan. Kahden kantajan käyttämisestä ei suositella. Jos käytettävä ori on kantaja, suositellaan tamman testaamista WFFS:n varalta ennen tamman siementämistä.

7.2.6.2. *Kavioiden irtoseinämäisyys, HWSD*

Connemaronien populaatiossa esiintyy kavioiden irtoseinämäisyyttä (Hoof Wall Separation Disease, HWSD), minkä vuoksi geenitesti kyseisen mutaation vuoksi on pakollinen suomalaisen ratsuponin

kantakirjaan esittävien oriiden osalta, jotka polveutuvat connemaroista. Poikkeuksena yksilöt, joiden connemaravanhemmat on testattu vapaiksi geenivirheestä (N/N) tai jotka polveutumisensa perusteella ovat vapaita geenivirheestä. HWSD-statuksesta tulee merkitä hevosen jalostustodistukseen sekä tietokantaan.

Mikäli jalostusarvosteltavaa oritta ei ole testattu aiemmin, tulee se testata ennen jalostusluokkaan merkitsemistä. Tammojen testaaminen ei ole pakollista, mutta suositeltavaa. Tammat on mahdollista testata jalostusarvostelun yhteydessä. HWSD-testitulos ei ole hylkäävä.

7.2.6.3. PSSM1, Myotonia

Newforestinponien populaatiossa esiintyy polysakkaridien kertymäsairautta (Polysacchaide Storage Myopathy, PSSM1), minkä vuoksi geenitesti kyseisen mutaation vuoksi on pakollinen. Kaikki jalostusarvosteltavat oriit tulee testata PSSM1:n osalta. Poikkeuksena yksilöt, joiden molemmat vanhemmat on testattu vapaiksi geenivirheestä (N/N). PSSM1-statuksesta tulee merkitä hevosen jalostustodistukseen, sekä tietokantaan. Mikäli jalostusarvosteltavaa oritta ei ole testattu aiemmin, tulee se testata ennen yleisen jalostukseenkäyttöoikeuden myöntämistä.

Kantje's Ronaldon sukulinjaa alenevassa polvessa edustavat oriit tulee testata Myotonian varalta vapaiksi geenivirheestä (Myotonia: n/n) ennen jalostukseenkäyttöoikeuden myöntämistä. Tammojen geenitestaaminen sairauksien varalta ei ole pakollista, mutta suositeltavaa. Tammat on mahdollista testata jalostusarvostelun yhteydessä.

7.3. Tammojen arvostelu

Jalostusarvostelussa tamma arvioidaan luonteen, liikkeiden, rakenteen ja terveyden osalta ja kuvataan tamman suku. Jalostusarvostelutulosten perusteella tamma voidaan merkitä jalostusluokkaan. Tässä jalostusohjelmassa mainitut tai myöhemmin esille tulevat jalostuskäyttöön vaikuttavat vakavat perinnölliset sairaudet ja muut viat, jotka heikentävät tamman ja sen jälkeläisten hyvinvointia, voivat estää tamman palkitsemisen jalostusarvostelussa. Terveysvaatimukset on määritelty luvussa 7.2.

Jalostusarvosteluun ilmoittautumisen yhteydessä tamman osallistumisoikeus tarkistetaan ja sen mahdolliset kilpailu- ja jälkeläistulokset kerätään jalostusarvostelun tueksi. Tamma voidaan esittää jalostusarvostelussa, mikäli se on merkitty suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokkaan I tai se on merkitty hyväksytyin kantakirjan pääosastoon tai se täyttää ponien suoritusluokkavaatimusten tason 3. Tunnustettuun kantakirjaan merkityn tamman tulee täyttää suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokan I vaatimukset. Welshponien ja -cobien kantakirjan lisäosastoon merkityt welsh part-bred-tammat voidaan jalostusarvostella, mikäli ne täyttävät suomalaisen ratsuponin pääosaston perusluokan I vaatimukset. Jalostusarvosteluun voivat osallistua 4-vuotiaat ja vanhemmat tammat. Mikäli tamma on tiine, voi se osallistua jalostusarvosteluun neljänteen tiineyskuukauteen asti.

Jalostusarvostelutapahtumassa tamman identiteetti varmistetaan ja siltä mitataan säkäkorkeus, lautaskorkeus, rinnanympärys ja etusäären ympärys. Sen purenta tarkistetaan mittauksen yhteydessä ja tehdään kavierivastelu.

Rakennearvostelussa käytetään lineaarista profilointia. Hevoset pisteytetään rakenteesta viidestä eri kohdasta; (1) tyyppi, (2) pää, kaula ja runko, (3) jalat ja liikkeiden säännöllisyys sekä (4) käynti ja (5) ravi (liite 1). Lisäksi ne arvioidaan sanallisesti samalle lomakkeelle. Pisteytyksessä noudatetaan kohdassa 7.1.2.2. kuvailtua pisteskaalaa, puolikkaita pisteitä voidaan käyttää.

Mikäli tamman liikkeitä ei voida terveydellisestä syystä esittää jalostusarvostelutilaisuudessa, tulee asiaan liittyvä eläinlääkärintodistus toimittaa Hippokseen annettuna määräaikana ennen arvostelupäivää. Mikäli tamman liikkeitä ei ole arvosteltu, määräytyy sen palkinto annettujen kolmen pistekohdan mukaan.

Tamma voi suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen joko ratsastus- tai ajokokeena. Tällöin tamma saa sekä lineaarisen että numeerisen ja sanallisen arvion myös laukasta. Käyttökokeen suorituksesta tulee merkintä hyväksytty/hylätty eikä se vaikuta alentavasti tamman jalostusarvostelun tulokseen.

Pisteiden perusteella ratsuponi palkitaan I, II tai III palkinnolla.

- I palkinto: vähintään 40 pistettä
- II palkinto: vähintään 35 pistettä
- III palkinto: vähintään 30 pistettä

Mikäli ratsuponi saa jostain arvostelukohdasta vähemmän kuin 5 pistettä, ei jalostusarvosteltavaa tammaa voida hyväksyä jalostusluokkaan.

I- palkinnolla palkitut merkitään Jalostusluokkaan I. II-palkinnolla palkitut merkitään Jalostusluokkaan II. III-palkinnolla palkitut jäävät perusluokkaan 1. Suomen Hippoksen ratsu- ja ponivaliokunta vahvistaa vuosittain kantakirjan jalostusluokkien vähimmäisvaatimukset.

7.4 Varsojen ja nuorten hevosten arvostelu sekä nuorten hevosten testit

Ilmoittautumisen yhteydessä varsan osallistumisoikeus tarkistetaan.

Maitovarsoja arvostellaan emiensä rinnalla tamma- ja varsanäyttelyissä, varsan tulee olla vähintään neljän viikon ikäinen arvosteluhetkellä. Tunnistamattoman varsan emän identiteetti varmistetaan näyttelypaikalla. Arvostelussa käytetään lineaarista profilointia sekä sanallista arviota. Varsat palkitaan laatunsa mukaisesti I, II- tai III-palkinnolla.

Nuoria ratsuhevosia arvostellaan tamma- ja varsanäyttelyissä. Arvosteluun ovat tervetulleita 1-3 –vuotiaat tammat ja ruunat sekä 1-2 –vuotiaat oriit, jotka täyttävät perusluokka I:n polveutumisvaatimukset.

Näyttelypaikalla hevosen identiteetti varmennetaan ja siltä mitataan säkä- ja lautaskorkeus. Sen parenta tarkistetaan mittauksen yhteydessä ja tehdään kavioarvostelu.

Rakennearvostelussa käytetään lineaarista profilointia. Hevoset pisteytetään rakenteesta viidestä eri kohdasta; (1) tyyppi, (2) pää, kaula ja runko, (3) jalat ja liikkeiden säännöllisyys sekä (4) käynti ja (5) ravi (liitteet 2 ja 6). Lisäksi ne saavat sanallisen arvion. Pisteytyksessä noudatetaan kohdassa 7.1.2.2. kuvailtua pisteskaalaa, puolikkaita pisteitä voidaan käyttää.

Pisteiden perusteella ratsuponi palkitaan I, II tai III palkinnolla.

- I palkinto: vähintään 40 pistettä
- II palkinto: vähintään 35 pistettä
- III palkinto: vähintään 30 pistettä

Laatuponikilpailu on 4- vuotiaille tammoille, ruunille ja oriille ja 5- vuotiaille varsoneille tammoille avoin ja vapaaehtoinen suorituskyyvyn koe. Laatuponikilpailussa arvostellaan hevosen rakenne sekä askellaji- tai esteominaisuudet.

Laatuponikilpailuun ovat oikeutettuja osallistumaan SRP-kantakirjan perusluokkaan I tai muuhun hyväksyttyyn kantakirjaan merkityt nuoret hevoset, jotka täyttävät perusluokan I polveutumisvaatimukset.

7.5 Jälkeläisarvostelu

Jälkeläisarvostelun tekee Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta. Jälkeläisarvostelun perusteella jalostusarvosteltu ori tai tamma voidaan palkita arvokirjaimella B, AB, A ja Valio. Ratsu- ja ponivaliokunnalla on oikeus tehdä poikkeuspäätös jälkeläisarvokirjaimen myöntämisen suhteen, mikäli yksilö täyttää muilta ominaisuuksiltaan asetetut vaatimukset, vaikka jälkeläisarvostelussa jokin osa-alue ei täytyisi.

Huomioitavaa arvokirjaimiin oikeuttavissa tuloksissa

- Jälkeläisen tuloksista paras arvostelutulos otetaan huomioon:
 - Jälkeläisen jalostusarvostelutuloksista paras otetaan huomioon seuraavassa järjestyksessä: I, II, III, hyväksytty
 - Mikäli jälkeläisen jalostusarvostelutulos on hylätty terveystulosten perusteella tai siksi, että yksilö ei ole rotumääritelmän mukainen, jää tämä tulos voimaan ja otetaan huomioon jälkeläisarvostelussa.
 - Mikäli jälkeläisen jalostusarvostelutulos on ”keskeytetty” tai ”ei palkittu”, otetaan huomioon paras tulos 1-3 -vuotiaiden nuorten hevosten arvosteluista.
- Maahantuodun oriin tai tamman jälkeläisten ulkomaisten tulosten huomioimiseksi niistä tulee esittää virallinen todistus.
- Tammalla tulee olla palkittu arvokirjainta AB varten 2 jälkeläistä ja arvokirjainta A varten 3 ja VALION arvokirjainta varten 5 jälkeläistä myös Suomessa.
- Oriilla tulee olla palkittu arvokirjainta B varten 3, arvokirjainta AB varten 6 ja arvokirjainta A varten 12 ja VALION arvokirjainta varten 20 jälkeläistä myös Suomessa.
- Ori tai tamma voidaan jättää palkitsematta Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksellä, jos se periyttää selvästi jotain hevosen tai sen jälkeläisten terveyden tai hyvinvoinnin vaarantavaa vikaa.
- Ori tai tamma voidaan palkita vuosittain vain yhdellä arvokirjaimella.
- Oriille tai tammalle myönnetään korkein arvokirjain, johon sen tulokset hakemuksen perusteella oikeuttaa.
- Ori tai tamma voidaan palkita myös kuolemansa jälkeen.
- Tammojen arvokirjain B myönnetään vaatimusten täytyessä automaattisesti, muita arvokirjaimia tulee anoa kirjallisesti Suomen Hippos ry:ltä.
- Mikäli jälkeläisten laatu antaa aiheutta, voidaan ori siirtää jalostusluokasta perusluokkaan

Jalostusarvostellun oriin palkitsemisperusteet jälkeläisarvostelussa

Palkittavan oriin arvosteltujen jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon arvosteltujen eläinten osalta viiden edellisvuoden aikajaksolla tarkasteltuna. Tällöin huomioidaan arvosteltujen jälkeläisten lukumäärän ja koko jälkeläismäärän suhde. Vähimmäisvaatimuksena oriin palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

- **arvokirjaimella B** jos 5 sen vähintään 1-vuotiaista jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n arvostelutilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon.
- **arvokirjaimella AB** jos 10 sen vähintään 1-vuotiaista jälkeläistä on esitetty jalostusohjelman mukaisissa arvostelutilaisuuksissa **ja lisäksi yksi kohdista 1-3 täyttyy:**
 - 1) 10 jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n arvostelutilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai sijoittunut laatuarvostelussa tai laatuponikilpailussa

- 2) 10 arvostellusta jälkeläisestä 3 on jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa
 - 3) 10 jälkeläistä on saavuttanut kukin kolme sijoitusta kansallisissa ratsastuskilpailuissa
- **arvokirjaimella A** jos 20 sen vähintään 1-vuotiasta jälkeläistä on esitetty jalostusohjelman mukaisissa arvostelutilaisuuksissa **ja lisäksi yksi kohdista 1-2 täyttyy:**
 - 1) 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai sijoittunut laatuarvostelussa tai laatuponikilpailussa **JA** jälkeläisistä 3 on joko jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa
 - 2) 20 jälkeläisestä kullakin kolme sijoitusta kansallisissa kilpailuissa ja **vähintään kohta a tai b täyttyy:**
 - a) 5:llä jälkeläisellä on kullakin vähintään viisi sijoitusta kansallisissa kilpailuissa
 - b) jälkeläisistä kolme on joko jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa.
 - **VALION arvo:** Rotu yhdistyksen anomuksesta jälkeläisarvokirjaimella A-palkittu ori voidaan siirtää valioluokkaan, jos arvostelluista jälkeläisistä viisi on joko jalostusarvostelussa palkittu orilla tai jalostusarvostelussa I palkinnolla palkittua tammaa **ja lisäksi jokin vaatimuksista 1-2 täyttyy:**
 - 1) 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon, tai sijoittunut laatuarvostelussa tai laatuponikilpailussa
 - 2) 20 sen jälkeläisistä kukin on saavuttanut kolme sijoitusta kansallisissa kilpailuissa ja jälkeläisistä 5:llä on kullakin vähintään viisi sijoitusta kansallisissa kilpailuissa.

Jalostusarvostellun tamman palkitsemisperusteet jälkeläisarvostelussa

Palkittavan tamman jälkeläisten näyttelytulosten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon arvosteltujen yksilöiden osalta viiden edellisvuoden aikajaksolla tarkasteltuna. Mukaan lasketaan vähintään 1-vuotiaiden jälkeläisten tulokset. Vähimmäisvaatimuksena tamman palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

- **Arvokirjaimella B** jos yksi sen jälkeläinen on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämässä tilaisuudessa vähintään II palkinnolla.
- **Arvokirjaimella AB** jos 3 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa **ja vähintään yksi kohdista 1-4 täyttyy:**
 - 1) Esitetyistä jälkeläisistä 3 on saavuttanut I tai II -palkinnon
 - 2) 1 on jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltu tamma
 - 3) 2:lla on kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa
- **Arvokirjaimella A** jos 5 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa **ja vähintään yksi kohdista 1-4 täyttyy:**
 - 1) Esitetyistä jälkeläisistä 5 on saavuttanut I tai II -palkinnon
 - 2) Yhden tulee olla jalostusarvosteltu ori tai I palkinnolla jalostusarvosteltu tamma
 - 3) Yhdellä on oltava tason 2* suoritusluokkamerkintä
 - 4) 3:lla tulee olla kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa
- **VALION arvo:** Jälkeläisarvokirjaimella A palkittu tamma voidaan siirtää valioluokkaan, jos jokin kohdista 1-2 täyttyy
 - 1) Jälkeläisistä 3 on jalostusarvostelussa palkittu orilla tai I palkinnolla jalostusarvosteltua tammaa
 - 2) Sillä on 3 vähintään kolmesti FEI Ponien henkilökohtaisessa tai joukkueohjelmassa kansallisella tasolla tai sitä vaativimmissa luokissa sijoittunutta jälkeläistä

7.6. Suoritusluokkavaatimukset

Suoritusluokkamerkkejä käytetään kertomaan jalostusluokkiin merkittyjen oriiden ja tammojen suorituskyvyn tasosta. Lisäksi suoritusluokkamerkeillä voidaan korvata ylimääräiseen osastoon merkittyjen tammojen polveutumisvaatimuksia, joiden perusteella näiden jälkeläinen voidaan merkitä pääosastoon (kappale 6).

Suoritusluokkamerkkien kriteerit ovat yhtenäiset suomalaisen ratsuponin-, connemaraponin-, newforestinponin-, welshponin ja cobin-, vuonohevosten-, gotlanninrussponin-, sekä shetlanninponin kantakirjaan merkittyjen yksilöiden osalta. Tulokset saavat olla useammalta kaudelta ja ne saavat olla eri ratsastajien/ohjastajien kanssa.

Taso 1*

Taso 1 tulokset saavuttanut rotuponitamma voi hakea jalostusarvosteluun suomalaisen ratsuponin kantakirjaan ja voi siten olla oikeutettu tammapalkkioon suomalaisen ratsuponin kantakirjaan merkitystä varsasta.*

Ratsastus:

- **Oriit:** Koulu- ja/tai estekilpailuissa vähintään 10 tulosta (koulu yli 62 %, este 0-tulosta) ja seura- ja aluetason kilpailut (myös rotuponikilpailuissa (virallinen tuomari)) poniratsastajan kanssa.
- **Tammat:** Koulu- ja/tai estekilpailuissa vähintään 5 tulosta (koulu yli 62 %, este 0-tulosta) ja seura- ja aluetason kilpailut (myös rotuponikilpailuissa (virallinen tuomari)) poniratsastajan kanssa. *Alle 140 cm estekorkeus 80 cm, alle 148 cm estekorkeus 90 cm.*

laji/ säkäkorkeus	alle 100 cm	101-107 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	40 cm	50 cm	60 cm	90 cm (<i>tammat 80 cm</i>)	100 cm (<i>tammat 90 cm</i>)
Kouluratsastus	He C	He C	He B	He B	He B
Kenttäratsastus	Taitoarvostelu 60 cm				

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.45 ja 10 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 2.05,0 sekä 10 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Viisi kvaalitulosta ²⁾ helposta luokasta, joista vähintään kolme tulosta kansalliselta tasolta, useammalta kuin yhdeltä kaudelta.
Yli 120 cm	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaativasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.

Kvaalitulos²⁾=hyväksytty tulos kokonaiskilpailusta, jonka koulukokeessa enintään 65 virhepistettä.

Taso 2*

Taso 2 saavuttanut ratsuponi- tai rotuponitamma on oikeutettu hakemaan tammapalkkiota suoritustulosten perusteella varsasta, joka merkitään suomalaisen ratsuponin kantakirjaan.*

Ratsastus:

Oriit alle 130 cm: 10 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta).

Kouluratsastuksen tulokset alue- tai kansalliselta tasolta. Estetulokset seura- tai aluetasolta.

Oriit yli 130 cm: 10 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta) vähintään kansalliselta tasolta.

Tammat alle 130 cm: 5 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta).

Kouluratsastuksen tulokset alue- tai kansalliselta tasolta. Estetulokset seura- tai aluetasolta.

Tammat yli 130 cm: 5 este- ja/tai kouluratsastuksen tulosta (koulu väh. 64 %, este 0-tulosta) vähintään kansalliselta tasolta.

laji/ säkäkorkeus	alle 100 cm	101-107 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	50-60 cm	50-60 cm	80 cm	90 cm	100 cm
Kouluratsastus	He B/A	He B/A	He B/A	He A	He A
Kenttäratsastus	5 sijoitusta avoimessa 90 cm tai ponien 80 cm luokassa.				

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.30 ja 20 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 1.55,0 sekä 20 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaativasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.
Yli 120 cm	Viisi kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaikeasta luokasta useammalta kuin yhdeltä kaudelta.

Kvaalitulos²⁾ = hyväksytty tulos kokonaiskilpailusta, jonka koulukokeessa enintään 65 virhepistettä.

Taso 3*

Taso 3 tulokset saavuttanut tamma voi hakea varsan merkitsemistä suomalaisen ratsuponin kantakirjaan, mikäli tamman polveutuminen on osittain puutteellista. Tamma täytyy näyttää myös jalostusarvostelussa ja varsan merkitsemistä suomalaisen ratsuponin kantakirjaan haetaan Ratsu- ja ponivaliokunnalta.*

Ratsastus:

Oriit ja tammat alle 130 cm: 3 tulosta este- ja/tai koulukilpailuista (koulu 66 %, este 0-tuloksia) vähintään kansalliselta tasolta

Oriit ja tammat yli 130 cm: 3 tulosta (koulu 66%, este 0-tulosta) sm/kv tasolta. Koulussa ponien joukkue- tai henkilökohtainen ohjelma

laji/ säkäkorkeus	alle 110 cm	alle 130 cm	alle 140 cm	alle 148 cm
Esteratsastus	60/70 cm	100 cm	110 cm	120 cm
Kouluratsastus	He B	FEI He A	FEI He A	FEI He A
Kenttäratsastus	3 Kvaalitulosta ¹⁾ CCN1*P tai CCI1*P tai CCI2**P-luokissa			

Kvaalitulos¹⁾: Osallistumisoikeuden vahvistava vähimmäistulos (Minimum Eligibility Requirement, MER)

- ratsukko saavuttaa koulukokeessa vähintään 55 % enimmäispistemäärästä,
- maastokokeen estevirhepistemäärä lyhyessä kilpailussa on 0
- 1 rikkoutuvan esteen hajoaminen, tai yhden esteen hyppääminen lipun ulkopuolelta sallitaan
- yliaikavirheitä enintään 75 sekuntia ja, että
- rataestekokeessa estevirhepistemäärä on korkeintaan 16.
- Vaarallisesta ratsastuksesta saadut 25 virhepistettä eivät myöskään oikeuta tuloksen hyväksymiseen.
- Osallistumisoikeuden vahvistavaa tulosta ei voi saada hallikilpailusta

Ravikilpailut:

A. ponit	Ennätys 2.15 ja 30 sijoitusta kolmen parhaan joukossa
B. ponit	Ennätys vähintään 1.45,0 sekä 30 sijoitusta kolmen parhaan joukossa

Valjakkoajo:

120 cm tai alle	Kolme kvaalitulosta ²⁾ vähintään kansallisesta vaikeasta luokasta.
Yli 120 cm	Kolme kvaalitulosta ²⁾ vähintään CAIP-A kilpailuista.

Kvaalitulos²⁾ = hyväksytty tulos kokonaiskilpailusta, jonka koulukokeessa enintään 65 virhepistettä.

8. Oriin ja tamman siitokseenkäyttö

Jalostusluokkaan merkityn oriin jalostusarvostelu on voimassa ikäluokan mukaisesti (kappale 7, jalostusarvostelun voimassaoloaika), tämän jälkeen oriin on suoritettava ikäluokkansa vaatimusten mukaiset testit joko ulkomaisessa kantakirjassa tai SRP-kantakirjassa tai se poistetaan jalostusluokasta. Jalostusarvostelussa hyväksymisen lisäksi jokaiselle jalostuskäytössä olevalle oriille on aktivoitava vuosittainen orilisenssi. Orilisenssin aktivointi vaaditaan myös tuontispermaoriilta. Tammojen jalostusarvostelu ei ole pakollista, mutta suositeltavaa.

8.1 Orilisenssi

Voimassa oleva orilisenssihinnasto hintaportaineen julkaistaan vuosittain Suomen Hippoksen sivuilla. Varsan kantakirjaan merkitsemisen edellytyksenä on, että isäoriin lisenssin tulee olla maksettuna astutusvuodelle tai vaihtoehtoisesti emätammalle tulee olla haettu tammakohtainen lupa tuontispermaoriille. II- jalostusluokan oriille tulee olla maksettuna tammakohtainen lisenssi.

8.1.1 Suomessa jalostusarvostellun oriin orilisenssi

Suomessa astuvalle oriille tulee hakea lisenssiä astutusvuonna 14.9. mennessä. Tämän jälkeen peritään korotettu maksu.

8.1.2 Ulkomaisen oriin orilisenssi

Ulkomaisen oriin tulee olla hyväksytty jalostusluokkaan hyväksytyssä kantakirjassa. Ulkomailla astuvalle oriille tulee hakea joko yleistä tai tammakohtaista lisenssiä astutusvuonna 14.9. mennessä. Tämän jälkeen peritään korotettu maksu.

8.1.3 Ulkomailla astutettava tamma

Ulkomailla astutetulle tammalle ei tarvitse hakea tammakohtaista lupaa. Ulkomailla astutetulle tammalle tulee olla käytetty oritta, joka on hyväksytty jalostusluokkaan hyväksytyssä kantakirjassa. Tamman jälkeläiseltä vaaditaan syntymätodistus ulkomaisen oriin orinpitäjältä. Tammalta tarvitaan vienti- ja tuontitiedot (päivämäärä ja kohde-/lähtömaa).

8.1.4 Kuolleen oriin sperman käyttö

Kuolleen oriin sperman käyttö on sallittu, jos oriille maksetaan orilisenssi hinnaston mukaisesti.

8.3 CEM- ja EVA- testit

Eläintautilain mukaisesti kaikki keinosiemennyksellä jalostukseen käytettävät oriit on testattava vuosittain Taylorella equigenitalis-bakteerin (CEM) sekä virusarteriitin (EVA) varalta. Negatiivinen CEM-näyte on otettava oriilta ennen seuraavaa siitoskautta joulukuun-maaliskuun aikana, kuitenkin ennen ensimmäistä siemennystä. Mikäli oritta ei ole lainkaan käytetty siitokseen edellisen CEM-näytteen jälkeen, testiä ei tarvitse uusida. Mikäli jalostusluokkaan merkittyä oritta käytetään vain luonnolliseen astutukseen, on CEM-testi otettava vähintään 5 vuoden välein.

8.4 Sperman tuonti ja vienti

Hevosten sukusolujen ja alkuiden käsittelystä, laatuvaatimuksista ja viennistä toiseen Euroopan Unionin jäsenvaltioon löytyy ajankohtaiset ohjeet Ruokaviraston nettisivuilta.

8.5 Astutusikä

Alle 2-vuotiaita tammoja ei suositella astutettavaksi.

8.6. Tamman astuttaminen isommalla oriilla

Ei suositella tamman astuttamista huomattavasti isommalla hevosella.

9. Alkionsiirto ja kloonauk

Alkionsiirrossa noudatetaan EU:n ja maa- ja metsätalousministeriön asettamia vaatimuksia.

Alkionsiirtomenetelmällä syntyneen varsan kasvattaja on vastaanottajattamman omistaja varsan syntymähetkellä, ellei kasvattajaksi ole ilmoitettu vastaanottajattamman haltijaa Suomen Hippoksen omistajarekisterissä. Kloonauk on sallittu.

10. Ratsu- ja ponivaliokunta ja näyttelyn arvostelulautakunta

Suomen Hippoksen nimeämässä ratsu- ja ponivaliokunnassa on vähintään kolme kasvatuksen asiantuntijaa. Lisäksi valiokunnassa ovat kotieläinten jalostustieteen asiantuntija, eläinlääketieteen asiantuntija, ratsastusurheilun asiantuntija, hevosjalostusliittoja edustava virkailija ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi. Ratsu- ja ponivaliokunnan jäsenten toimikausi on kolme vuotta ja toimikausia voi olla korkeintaan kaksi peräkkäin. Tarvittaessa voidaan käyttää asiantuntijatyöryhmiä.

Suomen Hippoksen hallitus vahvistaa orilautakunnan kokoonpanon ja nimeää puheenjohtajan. Lautakuntaa voivat avustaa Suomen Hippoksen nimeämät henkilöt. Jos joku oriiden arvostelulautakunnan jäsenistä on estynyt tai esteellinen, nimeää Suomen Hippos hänen tilalleen sijaisen.

Tammojen arvostelulautakunnassa puheenjohtajana toimii Suomen Hippoksen nimeämä puheenjohtajatuomari, sekä jäsenenä Suomen Hippoksen kouluttamat ja nimeämät ratsu- ja ponituomarit.

Arvostelulautakunnan jäsen on esteellinen, jos

- jäsen tai hänen lähisukulaisensa on arvosteltavan hevosen kasvattaja tai omistaja, osaomistaja, valmentaja, ohjastaja tai ratsastaja,
- jäsen tai hänen lähisukulaisensa on ollut arvosteltavan hevosen omistaja tai osaomistaja,
- jäsen tai hänen lähisukulaisensa on hevosen isän tai emän kasvattaja, omistaja, osaomistaja, vuokraaja tai oriinpitäjä,
- tai jos ilmenee jokin muu vastaava esteellisyysperuste, jolla luottamus jäsenen puolueettomuuteen muusta syystä vaarantuu.

Arvostelulautakunnan jäsenen tulee ilmoittaa viipymättä esteellisyydestään. Lähisukulaiseksi katsotaan vanhemmat, avio- ja avopuoliso, lapset sekä sisarukset.

Jos arvostelulautakunnan äänestäessä äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

11. Menettelytapaohteet

Kaikilla kasvattajilla ja omistajilla on tasapuolinen oikeus ilmoittaa kantakirjan vaatimukset täyttävät hevosensa mukaan jalostusohjelmaan. Jalostusohjelmaan osallistuvien hevosten kasvattajat ja omistajat sitoutuvat noudattamaan jalostusohjelman sääntöjä sekä tunnistus-, rekisteröinti- että jalostustoiminnan osalta.

Jalostusarvostelun tulokset ovat julkisia. Jalostusarvostelutuloksesta voi valittaa, mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Ratsu- ja ponivaliokunta. Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päättymisen jälkeen näyttelykansliaan. Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen. Ratsu- ja ponivaliokunnan päätöksistä voi valittaa Suomen Hippoksen hallitukselle.